

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžo/79/2014
Identifikačné číslo spisu:	7014200598
Dátum vydania rozhodnutia:	31.05.2016
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7014200598.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Jany Henčekovej, PhD., v právnej veci žalobcu: R. U. Q., nar.: XX.XX.XXXX, bytom R. P. č. XX, XXX XX Y., proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, so sídlom Špitálska č. 8, 812 67 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 03. septembra 2014 č. k. 7S/58/2014-21, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 03. septembra 2014 č. k. 7S/58/2014-21 p o t v r d z u j e .

Žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č. UPS/US1/SSVOSSD/BEZ/2014/14319 z 29.04.2014 (ďalej na účely rozsudku len „napadnuté rozhodnutie“ - č. 1. 2) žalovaný ako odvolací správny orgán v zmysle oprávnenia podľa ustanovenia § 4 ods. 6 písm. a) bod 1 a písm. c) zákona č. 453/2003 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa § 59 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „Správny poriadok“), zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 600/2003 Z. z.“) potvrdila rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce, odboru sociálnych vecí a rodiny, číslo: MII/OSSD/SOC/2014/42794-6 z 27.02.2014 (ďalej na účely rozsudku len „prvostupňové rozhodnutie“, resp. „prvostupňový orgán“) vo veci zániku nároku na prídavok na dieťa.

2. Uvedeným prvostupňovým rozhodnutím bol vyslovený podľa § 15 ods. 1 zák. č. 600/2003 Z. z.

zánik nároku na prídavok na dieťa R. Q., nar. XX.XX.XXXX za obdobie od 01.04.2012 do 31.07.2013.

3. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia žalovaný uviedol, že v podanom administratívnom odvolaní žalobca uvádza, že nesúhlasí s vydaným rozhodnutím, nakoľko je vydané nezákonne, odporuje dobrým mravom a porušuje práva dieťaťa.

Najmä poukázal na skutočnosť, že dcéru R. mu detský domov nevrátil domov dňom nadobudnutia právoplatnosti uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, teda dňa 27.01.2014, ale až dňa 31.01.2014 a papierovo až dňa 04.02.2014.

4. Žalovaný pri svojom rozhodovaní vychádzal z dikcie ustanovenia § 15 zák. č. 600/2003 Z. z., podľa ktorého nárok na prídavok za kalendárny mesiac zaniká uplynutím 6 mesiacov od posledného dňa v mesiaci, za ktorý prídavok patril.

Nakoľko žalobca si uplatnil nárok na prídavok na dieťa R. Q. (nar. XX.XX.XXXX) až dňa 05.02.2014, tak v zmysle citovaného § 15 mu môže byť nárok na prídavok na dieťa posúdený šesť mesiacov spätne od podania žiadosti t. j. od 01.08.2013, hoci ho požadoval od 01.04.2012.

5. Ďalej sa žalovaný postupne vyjadril k námietkam žalobcu týkajúcim sa

- odňatia prídavku na dieťa matke dieťaťa,
- vo veci neskoršej výplaty prídavku na dieťa za mesiac február 2014,
- nesúhlasu s postupom detského domova a
- vo veci zakúpenia potrebných vecí do domácnosti a ošatenia pre dcéru.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

6. Proti tomuto rozhodnutiu žalobca podal dňa 21.05.2014 na Krajský súd v Košiciach žalobu.

7. Krajský súd v Košiciach ako súd prvého stupňa bez nariadenia pojednávania po splnení zákonných podmienok v zmysle § 250f ods. 2 O.s.p. po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a oboznámení sa s administratívnymi spismi žalovaného a prvostupňového orgánu jednomyselne dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

8. Pri svojom zamietajúcom rozsudku krajský súd vychádzal z ustanovení § 9, § 15 ods. 1, § 10 ods. 1 a 2 a § 11 ods. 1 a 3 zák. č. 600/2003 Z. z.

9. Po oboznámení sa s administratívnym spisom žalovaného krajský súd konštatoval, že v konaní nebolo sporné, že žalobca si v zmysle § 9 zák. č. 600/2003 Z. z. písomnou žiadosťou doručenou prvostupňovému orgánu dňa 05.02.2014 uplatnil nárok na prídavok na mal. R. Q..

Aplikujúc ustanovenie § 15 ods. 1 zák. č. 600/2003 Z. z. krajský súd potvrdil záver žalovaného, že nárok žalobcu na prídavok za obdobie, od ktorého žiadal priznať prídavok, t. j. od 01.04.2012 do 31.07.2013 mu zanikol.

10. Následne krajský súd zopakoval argumentáciu prvostupňového orgánu, že tento v súlade s ustanovením § 10 ods. 1 zák. č. 600/2003 Z. z. iba v dôvodoch svojho rozhodnutia konštatoval, že ako platiteľ bude žalobcovi vyplácať predmetný prídavok od 01.08.2013 (t. j. po hore uvedenom dátume 31.07.2013) za podmienok, že žalobca bude spĺňať podmienky nároku na túto dávku v zmysle zák. č. 600/2003 Z. z.

Ďalej krajský súd v rozsudku informatívne uviedol, že prvostupňový orgán ako platiteľ prídavku na dieťa tak prídavok žalobcovi vyplatil za mesiac február 2014 do konca mesiaca marec 2014 v súlade s ustanovením § 11 ods. 3 zák. č. 600/2003 Z. z.

11. Žalobnou námietkou týkajúcou sa zákonnosti postupu prvostupňového orgánu pri odňatí prídavku na

dieťa R. Y. - matke mal. R. Q., sa krajský súd nemohol zaoberať, pretože toto rozhodnutie nebolo predmetom súdneho konania a žalobca ani nebol účastníkom uvedeného správneho konania o odňatí prídavku na dieťa.

12. Ďalej krajský súd uviedol, že žalobca preukazoval skoršie uplatnenie nároku na prídavok na dieťa prostredníctvom podania z 30.10.2012. Z tohto podania vyplýva, že žalobca ním žiadal Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody z dôvodu nesprávneho úradného postupu prvostupňového orgánu.

Avšak podľa krajského súdu si týmto podaním žalobca neuplatnil nárok na prídavok na dieťa u jeho platiteľa v zmysle § 9 zák. č. 600/2003 Z. z.

13. Na základe uvedeného krajský súd konštatoval, že žalobou napadnuté rozhodnutie a konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, hodnotí ako zákonné, a preto žalobu podľa § 250j ods. 1 O.s.p.

III.

Odvolanie žalobcu/stanoviská

A)

14. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 01.10.2014 (č. 1. 27) proti rozsudku krajského súdu žalobca za odvolacie dôvody označil to, že

- je vadný z pohľadu výkladu a aplikácie práva o doručovaní a plynutia času ako aj
- nerešpektovania rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/224/2013.

15. Ďalej odvolací súd v stručnosti uvádza odvolaciu argumentáciu žalobcu:

- krajský súd si odporuje v tvrdení, že ani otec ani matka mal. dcéry nie sú účastníkmi konania o odňatí prídavku na dieťa, avšak na druhej strane krajský súd argumentuje rozhodnutím o odňatí prídavku na dieťa od matky,
- krajský súd nevykonával dokazovanie ohľadne doručovania rozhodnutia matke,
- Najvyšší súd Slovenskej republiky hore uvedeným rozhodnutím sp. zn. 5Cdo/224/2013 zrušil a konanie zastavil, a preto sa žalobca domnieva, že toto zastavenie konania platí na všetky konania vrátane neukončeného konania o prídavok na dieťa s matkou,
- krajský súd ignoroval návrhy žalobcu a naopak sa postavil do role žalobcových odporcov,
- poukázal na nerovnaký prístup krajského súdu, kedy jednu jeho vec už vybavil a naopak iná vec je na krajskom súde už na 2 roky nerozhodnutá ako aj to, že
- ten istý krajský súd rozsudkom sp. zn. 8CoP/160/2008 z 29.10.2008 právoplatne uzavrel, že žalobcovým deťom je kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Trebišove.

16. Ďalej žalobca v odvolaní všeobecne sformuloval svoje pochybnosti o objektívnosti, nezávislosti a zákonnosti jeho postupu.

17. Čo sa týka záverečného odvolacieho návrhu, žalobca sa domáha zrušenia rozsudku krajského súdu a vydania rozhodnutia v zmysle petitu žaloby.

B)

18. Z vyjadrenia žalovaného zo dňa 29.10.2014 (č. 1. 31) vyplýva, že

- žalovaný sa plne stotožňuje s napadnutým rozhodnutím, vyjadrením z 24.06.2014 k žalobe ako aj s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu,
- neuviedol žiadne nové námietky k správnosti napadnutých rozhodnutí, ani právne relevantné dôvody, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zrušenie napadnutých rozhodnutí,
- na viac žalobca poukazuje na to, že krajský súd nevykonával navrhnuté dokazovanie ohľadne doručovania rozhodnutia matke (čl. II. žaloby), a to že platba za 01.08.2013 do 28.02.2014 nebola realizovaná otcovi,

- ak mal žalobca pochybnosti o objektívnosti a nezávislosti konania súdu vo veci, bol povinný k tomu predložiť dôkazy, ktorými disponuje, a to najneskôr na prvom pojednávaní.

19. Záverom žalovaný požiadal, aby odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny a odvolanie zamietnuť.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyselne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok krajského súdu je vo výroku vecne správny a vydaný v súlade so zákonom, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

21. Po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa Najvyšší súd celkom stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených žalovaným správnym orgánom, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise. Na druhej strane podstatou súdneho odvolania proti rozsudku krajského súdu ako aj žaloby, ktorou sa žalobca domáha preskúmania rozhodnutia žalovaného, je právna otázka, či dôkazy predložené žalobcom spolu s jeho žiadosťou spĺňajú zákonné podmienky na priznanie prídavku na dieťa.

22. Po preverení okruhu účastníkov a podmienok konania v súvislosti s hore položenou otázkou Najvyšší súd vopred avizuje, že po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. musí konštatovať, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku a doplnenia svojich odlišných, resp. doplňujúcich zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody), najmä vo vzťahu k hore vymedzenej právnej otázke.

23. Najvyšší súd z napadnutého rozsudku zistil, že žalovaný rozhodol na základe aplikácie ustanovenia § 15 zák. č. 600/2003 Z. z., pričom položil dôraz na zánik nároku žalobcu na prídavok za kalendárny mesiac uplynutím 6 mesiacov od posledného dňa v mesiaci, za ktorý prídavok patril. Tento svoj právny záver žalovaný odôvodnil tým, že žalobca si uplatnil nárok na prídavok na dieťa - mal. R. Q. (nar. XX.XX.XXXX) až dňa 05.02.2014, tak v zmysle citovaného § 15 zák. č. 600/2003 Z. z. mu môže byť nárok na prídavok na dieťa posúdený šesť mesiacov spätne od podania žiadosti t. j. od 01.08.2013, hoci ho požadoval od 01.04.2012.

24. Tiež sa žalovaný zaoberal aj s námietkami žalobcu, ktoré sa najmä týkali odňatia prídavku na dieťa matke dieťaťa ako aj vo veci neskoršej výplaty prídavku na dieťa za mesiac február 2014.

V tejto súvislosti žalovaný doslovne uviedol, že:

„K námietke týkajúcej sa odňatia prídavku na dieťa matke dieťaťa, pani R. Y. odvolací orgán uvádza, že predmetný podnet je v riešení.

K námietke účastníka konania vo veci neskoršej výplaty prídavku na dieťa za mesiac február 2014 odvolací orgán uvádza, že platiteľ dodržal termín výplaty, teda postupoval v zmysle platnej legislatívy. Žiadosť o prídavok na dieťa bola otcom dieťaťa uplatnená dňa 5.2.2014, výpočtový list bol platiteľom spracovaný dňa 27.2.2014 a v mesiaci marec 2014 bol prídavok na dieťa vyplatený. Podľa § 11 ods. 3 zákona o prídavku na dieťa, platiteľ vypláca prídavok mesiac pozadu, a to najneskôr do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom si oprávnená osoba uplatnila nárok na prídavok a splnila podmienky nároku na prídavok.“

25. Hoci žalobca v odvolaní poukazoval na odporujúce si tvrdenia krajského súdu, a to tým, že na jednej strane konštatuje krajský súd, že ani otec ani matka mal. dcéry nie sú účastníkmi konania o odňatí prídavku na dieťa, tak na druhej strane krajský súd argumentuje rozhodnutím o odňatí prídavku na dieťa od matky. Najvyšší súd v súvislosti s uvedeným iba poukazuje na to, že išlo o žalobnú námietku, s ktorou sa krajský súd musel argumentačne zaoberať. Avšak v žiadnom prípade argumentáciu krajského súdu nie je možné vyhodnotiť ako si odporujúcu.

V rozsudku krajského súdu sú jednotlivé skutočnosti, týkajúce sa uplatnenia nároku matkou na prídavok na dieťa objasnené opisným spôsobom s logicky odôvodneným záverom, že „žalobnou námietkou týkajúcou sa zákonnosti postupu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Michalovciach pri odňatí prídavku na dieťa R. Y. - matky mal. R. Q. (rozhodnutie č. 2012/14303/1/PL zo dňa 16.04.2012) sa súd nemohol zaoberať, pretože toto rozhodnutie nebolo predmetom súdneho konania a žalobca ani nebol účastníkom správneho konania o odňatí prídavku na dieťa.“, s ktorým sa Najvyšší súd v plnom rozsahu stotožňuje. Preto ani krajský súd nemohol vykonať dokazovanie ohľadne doručovania rozhodnutia matke.

26. Samotná skutočnosť, že Najvyšší súd hore uvedeným uznesením sp. zn. 5Cdo 224/2013 zo dňa 20. januára 2014 konanie o dovolaní žalobcu ako otca mal. R. proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce z 26. marca 2012 zastavil a uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo 16. mája 2012 v spojení s už citovaným uznesením okresného súdu z 26. marca 2012 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, nemá vplyv na prebiehajúci súdny prieskum napadnutého rozhodnutia.

Uvedeným uznesením okresný súd iba rozhodoval na návrh kolízneho opatrovníka maloletej o nariadení predbežného opatrenia, t. j. o dočasnom umiestnení maloletej R. do starostlivosti detského domova. V žiadnom prípade sa však toto predbežné opatrenie netýkalo otázky prídavkov na maloletú. Preto záver žalobcu, že toto zastavenie konania platí na všetky konania vrátane neukončeného konania o prídavok na dieťa s matkou, nemá oporu v zákone

27. Všeobecne sformulované odvolacie námietky, a to že krajský súd ignoroval návrhy žalobcu a naopak sa postavil do role žalobcových odporcov, resp. že krajský súd voči žalobcovi aplikuje nerovnaký prístup, kedy jednu jeho vec už vybavil a naopak iná vec je na krajskom súde už na 2 roky nerozhodnutá, musel Najvyšší súd odmietnuť, nakoľko žalobca nešpecifikoval, ktoré návrhy krajský súd a akým spôsobom ignoroval.

28. Pokiaľ žalobca naznačil vo svojom podaní pochybnosti o nezaujatosti konajúceho súdu, potom mal svoje oprávnenie vzniesť námietku zaujatosti konajúcich sudcov, resp. iba niektorých z nich zákonným spôsobom, aby sa s ňou mohol namietaný sudca, či sudcovi zaoberať.

Nakoľko tak žalobca neurobil, Najvyšší súd musel aj túto odvoláciu argumentáciu zamietnuť ako nedôvodnú.

29. Námietka žalobcu, že ten istý krajský súd rozsudkom sp. zn. 8CoP/160/2008 z 29.10.2008 právoplatne uzavrel, že žalobcovým deťom je kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Trebišove, je natoľko nejasná, že sa s ňou Najvyšší súd nemohol zaoberať.

V.

30. Vzhľadom na odvolacie námietky žalobcu odvolací súd uvádza, že napadnuté rozhodnutie má všetky formálne i obsahové náležitosti rozhodnutia v zmysle § 47 Správneho poriadku. Uvedené rozhodnutie správneho orgánu vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré je logicky vyhodnotené a riadne právne posúdené. Odvolací súd sa stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi zistených v predchádzajúcich konaniach o tom, že žalobca nesplnil zákonné podmienky pre vznik nároku na prídavok na dieťa za skúmané obdobie.

Počas konania nebolo účastníkmi naznačené ani odvolací súd nedospel k záveru, že by sa vyskytli prekážky pre konanie z dôvodov neústavnosti alebo potreby výkladu komunitárneho práva aplikovaných právnych predpisov a súvisiacich právnych aktov orgánov Európskej únie, pre ktoré je potrebné konanie prerušiť.

31. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu ako aj s prihliadnutím na stanovisko žalovaného Najvyšší súd s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

32. O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého neúspešnému žalobcovi právo na náhradu trov tohto konania nevzniklo.

33. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 3 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (procesné požiadavky na vznik nároku na prídavok na dieťa sú spojené s verejnoprávnymi vzťahmi), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávanie nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).